

Till
Fullmäktige i Fagersta kommun

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Fagersta kommun med undantag för socialnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Socialnämnden har för 2019 en avvikelse i förhållande till budget på -15,3 mnkr där man trots åtgärder inte nått en ekonomi i balans. Vi avser på grund av detta att följa utvecklingen för socialnämnden nogsamt under 2020. Vi har noterat att kommunstyrelsen inte vidtagit några åtgärder trots socialnämndens växande underskott.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och upprättade enligt god redovisningssed.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker, trots ovanstående, att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ. Vidare tillstyrker vi att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för Fagersta kommuns ledamöter i följande ge-

mensamma nämnder; Norra Västmanland Ekonominämnd, Västmanland Dalarna Miljö- och Byggnadsnämnd, Västmanland Dalarnas Lönenämnd, Gemensam hjälpmedelsnämnd, Södra Dalarnas räddningstjänstförbund samt Norra Västmanlands samordningsförbund.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2019 godkänns.

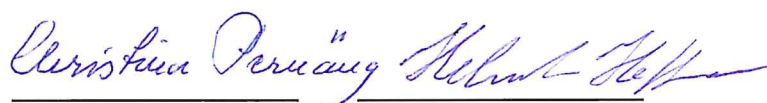
Vi åberopar bifogade redogörelse och revisionsrapport från PwC.

Fagersta kommun 2020-04-24

Underskrifter

Pia Boiardt

Christina Pernäng

Helmut Hoffmann

Eva Olsson

Rolf Rantala

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagan

Revisorernas redogörelse

Bilaga 1 till revisionsberättelsen för 2019

Revisorerna i Fagersta kommun

Revisorernas redogörelse för år 2019

Revisorernas verksamhet regleras i kommunallagens 12 kap Revision, Reglemente för Fagersta kommuns revisorer samt de bägge dokumenten God revisionsred i kommunal verksamhet och Revisionsberättelse i kommuner och landsting, Granskningsrapport i kommunala aktieföretag utgivna av (SKL). I överensstämmelse med nämnda dokument är revisorernas övergripande mål:

- att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om räkenskaperna är rättvisande och
- om den interna kontrollen inom nämndernas verksamhetsområde är tillräcklig

Revisionsarbetet skall bedrivas i överensstämmelse med God revisionsred enligt 5 § Revisionsreglementet. Det innebär bl a att ”Väsentlighet och risk” skall vara styrande såväl i valet av granskningsuppdrag som vid genomförande av detsamma.

Kommunallagen stadgar att ”Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden”. Vad gäller redovisningsrevisionen har detta uppfyllts för vårt vidkommande sedan många år. Däremot görs inte förvaltningsrevisionella insatser varje år inom varje nämnds verksamhetsområde. Prioriteringsgrunderna väsentlighet och risk ger inte med nödvändighet en sådan granskningsfördelning.

Genomförda granskningar under verksamhetsåret

Till grund för granskningsinsatserna ligger en upprättad revisionsplan. Planen som till stor del bygger på väsentlighet och risk men även aktualitet upprättas normalt varje år i februari/mars. Den följs därefter upp och revideras under hösten.

I överensstämmelse med planen har följande granskningar, dokumenterade i rapporter, genomförts under året:

Rapporter, redovisningsrevision

- Delårsrapport för 2019
- Granskning av bokslut/årsredovisning 2019

Rapporter, förvaltningsrevision

- Granskning av styrning och ledning inom grundskolan
- Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt
- Styrning och ledning av myndighetsutövning inom den sociala barn- och ungdomsvården

Revisorernas egna granskningar

- Uppföljning av tidigare granskning av kontroll av registerutdrag
- Uppföljning av tidigare granskning av strategisk kompetensförsörjning

Respektive granskningsrapport överlämnas till berörd styrelse/nämnd för synpunkter och besked med anledning av granskningen. Så snart ärendet är avslutat distribueras rapporten även till kommunfullmäktiges presidium.

Revisorernas rapporter finns på kommunens hemsida

Granskningsinsatserna

Granskningen har utförts i omfattning enligt ovan. Genom biträdenas försorg har material insamlats och dokumenterats i rapporter för vårt ställningstagande.

Som en del i granskningen har revisorerna löpande tagit del av styrelsens/-nämndernas protokoll, besök på sammanträden med kommunfullmäktiges presidium samt träffat samtliga nämnders presidier. Inför träffarna har frågor tillställts nämndspresidierna och skriftliga svar inhämtats

Granskning av årsredovisning 2019

Fagersta kommun

UTKAST!

Erika Andersson

Magdalena Bergfors

Elisabeth Husdal

Innehållsförteckning

Inledning	3
laktagelser och bedömningar	5
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	10

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att resultatet delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2019.

Vi bedömer att verksamhetens utfall delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen i budget 2019.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Inledning

Bakgrund

Revisorerna har enligt 12 kap. 1 § kommunallagen bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.

Vidare ska revisorerna enligt 12 kap. 2 § kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas bedömningar ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

Kommunallag (KL)

Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)

Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer

Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i

kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

sorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2020-04-14 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2020-04-27.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsekonom.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut. Däremot saknas information om konsekvenser av Covid-19 då förvaltningsberättelsen upprättades innan det stora utbrottet.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysning om kommunens förväntade utveckling.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av om målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. Resultatet av god ekonomisk hushållning bedöms under avsnittet *god ekonomisk hushållning* i denna rapport.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar. Årets resultat balanskravsresultat uppgår enligt årsredovisningen till 14,4 mnkr, vilket dock även innehåller en disponering från resultatutjämningsreserv (RUR) om 7,8 mnkr trots att kommunen inte tillämpar regelverket för RUR. Årets resultat efter balanskravsjusteringar som uppgår till 6,6 mnkr är därför mer rättvisande.

Upplysningar lämnas i förvaltningsberättelsen om privata utförare som inte ingår i den kommunala koncernen, men som är av väsentlig betydelse för bedömningen av kommunens verksamhet eller ekonomiska ställning.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt. Det framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten.

Verksamheternas ekonomiska utfall visar på såväl över- som underskott. Sammantaget uppvisar verksamheterna exklusive finansförvaltningen ett överskott som uppgår till 2,9 mnkr. De största avvikelserna finns hos kommunstyrelsen och socialnämnden.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott om 13,3 mnkr, varav samverkansorganisationerna inklusive kollektivtrafik redovisar ett överskott om 10,5 mnkr. I överskottet jämfört med budget för samverkansorganisationerna redovisar Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (NVK) en avvikelse om 4,9 mnkr, varav -1,0 mnkr avser den anslagsfinansierade verksamheten och 5,9 mnkr den intäktsfinansierade. Avvikelsen beror även på att kommunstyrelsens förvaltningar redovisar ett överskott om 2,5 mnkr.

Socialnämndens resultat för 2019 visar på ett underskott om -15,3 mnkr i förhållande till budgetramen. Detta beror på att fler valt att arbeta heltid jämfört med tidigare. Förändringen från en deltidsorganisation till en heltidsorganisation kostade mer än förväntat. Ytterligare anledningar till budgetavvikelsen är ökade kostnader för köp av externa vårdplatser, ökad utbetalning av försörjningsstöd samt uteblivna statliga stimulansmedel.

I granskning av NVK har vi noterat att det i vissa fall sker en felaktig bedömning på underhållsinsatser som avser driftprojekt samt underhållsinsatser som avser investeringsprojekt. Detta leder till att även Fagersta, som medlemskommun, redovisar detta på samma felaktiga sätt. Större kostnader bokförs direkt som en kostnad i resultaträkningen istället för att aktiveras som en tillgång i balansräkningen med en planlig avskrivningstakt med en lägre resultatpåverkan per år.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning i eget avsnitt. Investeringsredovisningen omfattar en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Totalt redovisas en budgetavvikelse om 98,0 mnkr, vilket innebär att 38 % av investeringsbudgeten har tagits i anspråk under 2019. Kommunstyrelsens investeringar genom NVK visar ett överskott om 83,6 mnkr, varav 37,3 mnkr avser ofördelade investeringsmedel för ännu inte påbörjade investeringsprojekt. Resterande avvikelse om 46,3 mnkr avser bland annat pågående förbättringsåtgärder för Järntorget, ny förskola, vattenledning Ängelsberg, tvätthall Lövparken samt byte av värmekälla Fagerstahallen.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt en vision 2030 innehållande åtta strategiska utvecklingsområden med ett antal konkreta åtgärder som ska genomföras. Styrmodellen innehåller även effektmål som nämnderna har tagit fram utifrån de strategiska utvecklingsområdena.

lakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget för 2019.

Finansiella mål	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt.	För merparten av verksamheterna uppfylls målen, dock prognostiserar några verksamheter underskott mot budget.	Delvis uppfyllt
Årets resultat ska motsvara ett överskott på 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Årets resultat uppgår till ett överskott på 6,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Uppfyllt
Skattefinansieringsgraden av investeringar ska vara 100 % över en rullande femårsperiod.	Skattefinansieringsgraden uppgår till 131 % under 2019 och till 97 % för de senaste fem åren.	I det närmaste uppfyllt
Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska hållas oförändrad eller öka.	Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen har ökat från 42 % till 47 %.	Uppfyllt
Avgiftens andel av kostnaderna ska inte tillåtas minska.	Taxor och avgifter som kommunen råder över uppräknas med index alternativt genom årlig bedömning av uppräkningsbehov.	Uppfyllt
Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt motiverat.	Exempelvis fördelas kostnader för IT-service, vaktmästeri, telefonkostnader och kommunbilar.	Uppfyllt
Verksamheterna ska ha en budget i balans.	Totalt sett redovisar verksamheterna budget i balans. Det finns dock verksamheter med underskott och där åtgärder krävs.	Delvis uppfyllt

Av redovisningen framgår att fem av sju mål uppfylls.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2019.

Strategiskt utvecklingsområde	Uppfyllda mål	Delvis uppfyllda mål	Ej uppfyllda mål	Andel uppfyllda mål
Fagersta platsen där världar möts	3	4	0	43 %
Våra barn vår framtid	6	2	1	67 %
Ett näringsliv i framkant	4	1	0	80 %
Våra levande centrum	3	1	0	75 %
Låt hela Fagersta leva	1	1	0	50 %
Nära till allt	2	0	0	100 %
En trygg, hållbar och jämställd kommun	19	10	7	53 %
Vi möts i Fagersta	4	1	1	67 %
Totalt	42	20	9	59 %

Av redovisningen framgår att 42 av 71 verksamhetsmål är uppfyllda, att 20 av 71 mål delvis är uppfyllda samt att nio av 71 mål inte är uppfyllda.

Bedömning

Vi bedömer att utfallet delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade målopfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019.

Rättvisande räkenskaper

laktagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och omfattar erforderliga noter.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Justeringar har gjorts av ingående balanser till följd av övergången till LKBR.

I balansräkningen finns en etableringsfond uppgående till 27,6 mnkr som redovisas som skuld. Kommunen bör utreda hur stor andel av denna fond som ska intäktföras.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar erforderliga noter. Kassaflödesanalysen överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar erforderliga noter. Jämförelse har gjorts med närmast föregående räkenskapsår. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s R16 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Kassaflödesanalys för de sammanställda räkenskaperna har, i likhet med tidigare år, inte tagits fram.

Skillnader i redovisningsprinciper mellan kommunen och dess koncernbolag framgår inte av kommunens redovisningsprinciper. Det framgår heller inte om några justeringar har gjorts för eventuella skillnader.

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas inte som not i årsredovisningen utan under avsnittet *redovisningsprinciper* i direkt anslutning till noterna.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi rekommenderar att kommunen utreder i vilken mån ersättningar som borde intäktföras i enlighet med RKR:s rekommendation R2 ingår i den skuldförda etableringsfonden. Vi rekommenderar även att kassaflödesanalys för de sammanställda räkenskaperna tas fram samt att skillnader i redovisningsprinciper mellan kommunen och dess koncernbolag redovisas i kommunens redovisningsprinciper.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?		
<i>Finansiella mål</i>	Delvis uppfyllt Vi bedömer att resultatet delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2019.	
<i>Verksamhetsmål</i>	Delvis uppfyllt Vi bedömer att verksamhetens utfall delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen i budget 2019.	

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Uppfyllt

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att

- se över redovisningen av balanskravsutredningen.
- utreda i vilken mån ersättningar som borde intäktsföras i enlighet med RKR:s rekommendation R2 ingår i den skuldförda etableringsfonden
- se över rutinerna för redovisningen av underhållsinsatser av drift- och investeringsprojekt.
- kassaflödesanalys tas fram även för de sammanställda räkenskaperna.
- skillnader i redovisningsprinciper mellan kommunen och dess koncernbolag redovisas i kommunens redovisningsprinciper.

2020-månad-dag

Rebecka Hansson
Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Norbergs kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den [datum]. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.